

Op 18 maart 2019 zijn bij de raadsgriffie vragen binnen gekomen van de heer Jelle Kort van de fractie GroenLinks gericht aan de voorzitter van de Raad op grond van ex artikel 35 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de Raad. Het college van Burgemeester en Wethouders beantwoordt de vragen als volgt.

Inleiding fractie Groen Links:

Diverse media brachten 15 maart 2019 het nieuws dat het kabinet, via een actieprogramma, de komende jaren dak- en thuisloze jongeren van straat wil halen: geen jongeren meer in de langdurige opvang of op straat is de doelstelling. In tien pilotgemeenten worden acties uit het programma direct in praktijk gebracht om de trend te keren. Zo krijgen betreffende jongeren één persoon als aanspreekpunt en wordt met hen 'de basis op orde gebracht'. Gemeenten moeten afspraken maken met woningbouwcorporaties over het reserveren van (goedkope) woonruimte voor kwetsbare groepen. Problemen om een briefadres te krijgen moeten tot het verleden gaan behoren, zodat het krijgen van een uitkering geen probleem meer vormt. Verkrijgen van opvang en hulp mag nergens in Nederland een probleem zijn voor dak- en thuislozen. Uitstroom uit de opvangvoorzieningen en zorg voor dak- en thuislozen heeft gelukkig al langere tijd aandacht van de gemeente Enschede. Toch denkt GroenLinks dat het Actieplan aanknopingspunten biedt voor Enschede (ook als niet-pilotgemeente) en heeft hierover de volgende vragen:

1. Kent het College het Actieplan van staatssecretaris Blokhuis over dak- en thuisloze jongeren? In hoeverre sluit het huidige beleid hierbij aan en waar is nog verbetering mogelijk in Enschede?

Beantwoording:

Het actieplan is bekend bij ons college. Wethouder van Houdt heeft bij staatssecretaris Blokhuis centrumgemeente Enschede aangemeld als één van de tien pilotgemeenten, omdat het actieplan goed aansluit bij ons beleid Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (waar opvang en begeleiding van dak- en thuisloze jongeren onder valt). Centrumgemeente Enschede voert voor en met de regiogemeenten al jaren een actief beleid op een sluitende keten en een persoonsgerichte aanpak ook voor deze groep jongeren.

De in het plan genoemde uitgangspunten (inzet op de gebieden preventie, financiële bestaanszekerheid, persoonlijke ontwikkeling, opvang en wonen en helpende regels) sluiten goed aan op het Enschedese beleid waarin jeugd en gezin centraal staan. Op genoemde gebieden zetten wij in vanuit ons regulier beleid. In het kader van de pilot willen we graag accenten leggen op de overgang 18min-18plus, aanpak schuldenproblematiek en het realiseren van betaalbare woonruimte voor jongeren. Het Rijk stelt middelen beschikbaar voor de uitvoering van de pilots. De benodigde cofinanciering van de gemeente Enschede bestaat uit het leveren van ambtelijke capaciteit. Bij de verdere uitwerking zal blijken of deze middelen voldoen of dat er aanvullende middelen nodig zijn.

2. Hoe is de ontwikkeling van de aantallen dak- en thuislozen in Enschede en hoe verklaart u deze? Zijn er andere gemeenten die het beter doen en zo ja, hoe doen zij dat dan?

Beantwoording:

Het aantal dak- en thuislozen blijkt de laatste jaren redelijk stabiel.

Eén van de factoren waardoor dit aantal stabiel is is onze goede infrastructuur en ketensamenwerking. Het is niet aan ons om te bepalen of wij het beter doen dan anderen, maar wij zijn trots op wat we bereikt hebben in de infrastructuur en samenwerking en krijgen regelmatig uit het land complimenten over onze aanpak (onze gedragscode¹ bijvoorbeeld is landelijk toonaangevend).

3. In hoeverre ziet u voor Enschede mogelijkheden toepassing van het 'housing first' principe uit te breiden? Ziet u hierin een goede oplossing?

Beantwoording:

De doelgroep voor Housing First past vaak niet binnen de reguliere setting van woningaanbod/beschermd wonen. De doelgroep heeft doorgaans al meerdere trajecten doorlopen. Het "Housing First" principe werkt goed voor hen, maar is niet de oplossing. Wij zien de oplossing in een betere doorstroom van maatschappelijke opvang en bescherm wonen naar zelfstandig wonen (met begeleiding).

De beschikbaarheid van passende en betaalbare huisvesting is een actueel vraagstuk. Wij spannen ons in, in samenwerking met de corporaties, om tot een toereikend en passend huisvestingsaanbod binnen elke (regio)gemeente te komen.

Zie ook de beantwoording onder vraag 4.

4. In hoeverre is er nog meer doorstroommogelijkheid nodig om dak- en thuislozen van straat en uit de opvang te halen? In hoeverre is er een tekort in de opvang van dak- en thuislozen, onderscheiden naar verschillende doelgroepen? Wanneer zijn knelpunten opgelost?

Beantwoording:

Wij zien mogelijkheden in de verbetering van de uitstroom en in vermindering van de instroom. We willen hier actief op inzetten en niet in uitbreiding van het aantal opvangplekken.

Humanitas onder Dak (HODT) en Leger des Heils (LdH) hebben hiertoe een plan ingediend. Doel is om samen met de partners een integrale ketenaanpak maatschappelijke opvang te ontwikkelen in de regio centrumgemeente Enschede. In het bestuurlijk overleg van de regio centrumgemeente Enschede van 21 maart is hier een akkoord op gegeven. Het voorstel gaat in route naar ons college en wordt daarna door alle gemeenten getekend.

5. Wanneer zijn er oplossingen voorhanden om het aantal dak- en thuislozen in Enschede verder terug te kunnen brengen?

Beantwoording:

We moeten met elkaar niet de verwachting hebben dat er geen dak- en thuislozen zullen zijn in Enschede. Als we op het preventieve vlak nog meer kunnen bereiken, kunnen we het aantal dak- en thuislozen verder terugbrengen. Samen met onze partners wordt hier hard aan gewerkt door inzet van onder andere vroegsignalering, wijkwelzijn en schuldhulpverlening. Bij de uitvoering van de integrale aanpak, bij de beantwoording van vraag 4 genoemd, is preventie één van de doelstellingen.

¹ In de gedragscode staat beschreven waar goede zorg in het kader van beschermd wonen aan moet voldoen. Deze gedragscode is opgenomen als subsidievoorwaarde.

6. Hoe kijkt het College aan tegen het probleem van 'dreigende dakloosheid' voor kwetsbare groepen die particulier een kamer huren? Hoe wordt dit probleem aangepakt?

Beantwoording:

Hier is geen eenduidig antwoord op te geven omdat dreigende dakloosheid verschillende oorzaken kan hebben. In algemene zin geldt dat we o.a. via de inzet van Wijkteams en vroegsignalering problemen zo snel mogelijk proberen te signaleren en met inwoners in gesprek te gaan over de aanpak daarvan. Als inwoners toch dakloos dreigen te worden hebben we verschillende instrumenten die we in kunnen zetten: denk bijvoorbeeld aan de Twentse Opvang Voorziening (de TOV) of aan de Doorstroomwoningen.

In de vraagstelling wordt specifiek ingegaan op particuliere kamerverhuur. In aansluiting daarop willen we via de herijking van de Woonvisie en de Prestatieafspraken met de corporaties sociale kamerverhuur door corporaties aan kwetsbaren stimuleren. Daarmee willen we een betaalbaar en kwalitatief goed kameraanbod voor kwetsbare inwoners ontwikkelen. Verder gaan we onderzoeken hoe we 'slecht verhuurderschap' in de particuliere sector kunnen aanpakken.

7. Bent u bereid conform actieplan extra kwalitatief goede en goedkope woonruimte te reserveren in de op te stellen Woonvisie en hierover prestatieafspraken te maken met de woningcorporaties?

Beantwoording:

Ja. Zie ook de beantwoording van vraag 6. In aansluiting hierop:

In 2017 hebben de centrumgemeenten Almelo en Enschede voor de hele regio Twente afspraken gemaakt met de Twentse woningcorporaties (via WoON Twente) voor 500 woningen ten behoeve van de door-/uitstroom Beschermd Wonen. Dit werkt in de praktijk heel goed en daarin lopen wij als regio samen met onze partners voorop. Gelet op de goede ervaringen zijn we nu regionaal met elkaar in overleg of we dergelijke afspraken kunnen uitbreiden voor de Maatschappelijke Opvang.

8. Een aantal Twentse gemeenten voorzien het hele jaar door in snel toegankelijke nachtopvang. Enschede alleen bij winterkou en verwijst gedurende de rest van het jaar regelmatig door naar opvangmogelijkheden elders. In hoeverre is zeker dat op deze manier mensen die een dak boven hun hoofd willen dat ook dezelfde dag krijgen? Kunt u schetsen hoe dit is geborgd?

Beantwoording:

Wij hebben binnen de regio centrumgemeente Enschede een goede infrastructuur en willen tegelijk voorkomen dat er een aanzuigende werking optreedt. We zijn continu bezig met het ontwikkelen van alternatieven voor de Maatschappelijke Opvang, omdat meer opvangcapaciteit zoals we die kennen niet de oplossing is. Dit doen wij samen met en voor de 7 gemeenten die binnen onze regio vallen (Oldenzaal, Borne, Haaksbergen, Dinkelland, Hengelo, Losser en Hof van Twente).

Met de eerdergenoemde integrale aanpak zetten we in op perspectief en een verbeterde doorstroom en uitstroom. Ook werken we aan nieuwe woonoplossingen zoals Huis te Leen en binnen bescherm wonen de Paradijsvogelwoningen.

In het kader van de landelijke toegankelijkheid heeft de centrumgemeente de plicht om mensen die onderdak nodig hebben deze te bieden. Dit kunnen we grotendeels borgen. Capaciteit mag geen reden zijn om iemand te weigeren bij de opvang, maar het is wel een probleem in vrijwel elke regio. Opvanglocaties staan in het algemeen onder druk in samenhang met problemen op de woningmarkt en extramuralisering ggz. Wij vragen hier samen met andere gemeenten landelijk aandacht voor bij de staatssecretaris.

9. Welke verklaring heeft u voor het bij vraag 8 genoemde verschil tussen Enschede en andere Twentse gemeenten? Bent u met GroenLinks eens dat de Twentse gemeenten samen verantwoordelijkheid moeten nemen voor uniforme, goed toegankelijke opvang van daklozen?

Beantwoording:

Met de beantwoording van vraag 8 is duidelijk geworden dat binnen de 8 gemeenten in de regio centrumgemeente Enschede geen verschillen zijn. Met elkaar werken we aan goede en passende voorzieningen voor dit gebied.

Er zijn in Twente twee regio's: regio centrumgemeente Almelo en regio centrumgemeente Enschede. Een goede afstemming en daar waar nodig een gezamenlijk optrekken tussen de centrumgemeenten Almelo en Enschede is een vereiste. Dit gebeurt op zowel ambtelijk en bestuurlijk niveau. Op 1 april 2015 is hiertoe het convenant "Samenwerken aan beschermd wonen, opvang en zorg" getekend door alle gemeenten.

Enschede, 9 april 2019

Burgemeester en Wethouders van Enschede,
de loco-Secretaris, de Burgemeester,

E.A. Smit

dr. G.O. van Veldhuizen